

[Enggaard.]

begunstiges af noget bedre priser end i de senere år. Byggeriets omfang i 1970 bliver rekordhøjt, der forventes færdiggjort ca. 55.000 boliger foruden et meget omfattende byggeri til erhvervsformål og i den offentlige sektor.

Men de mindre lyse sider af billedet hænger sammen med, at den stærke stigning i eksporten er blevet fulgt af en endnu stærkere stigning i importen. I den offentlige debat om det deraf følgende valutaproblem efterlyses ofte forklaringer på dette forhold. Jeg tror imidlertid, at væsentlige bidrag til forklaringen kommer fra, at det hjemlige forbrug fortsat er meget højt, hvilket også stemmer overens med den meddelelse, som det økonomiske råds formandskab forleden dag har suppleret sin beretning med. Augusttallene for detailomsætningen, som er kendt i dag, viser vel det første svage tegn til, at forbrugsstigningen nu falder i overensstemmelse med den hensigt, som har ligget i den førte finanspolitik, men ellers har forbruget ligget overordentlig højt. Det fortsat meget høje forbrug hænger nok noget sammen med, at længidningen på det private arbejdsmarked mange steder har været i stand til at kompensere for den strammere finanspolitik, sådan at den stabiliserende virkning af finanspolitikken ikke helt har indfundet sig til det tidspunkt, som man skønnede.

Der er altså tegn til, at en økonomisk stramning vil have tendens til at slå senere igennem under en højkonjunktur, end man normalt ville regne med.

Jeg tror, at en anden væsentlig faktor, som bidrager til den betydelige stigning i importen, er den omstændighed, at stigning i industrieksporten forudsætter betydelige valutaudgifter til råvarer, maskiner, anlæg m. v., navnlig i en periode, hvor alle ressourcer i produktionsanlæggene i forvejen er fuldt udnyttede.

Over for disse vanskeligheder, som jo har været langvarige, som har været kendt hele tiden igennem 1960'erne under skiftende regeringer, har socialdemokratiet i sommer fremsat sit forslag til en antiinflationspolitik. Den bedømmelse, som dette forslag har fået i den offentlige debat og af økonomisk sagkyndige, er imidlertid samstemmende

den, at problemerne med inflationstendenser og valutaunderskud ikke løses ad den vej, som socialdemokratiet har ønsket skulle betrædes. De ca. 900 mill. kr. på årsbasis, som man forudsatte anvendt til prissænkning for fødevarer og husleje, ville have udløst en sådan købekraft i befolkningen, at nye prisstigninger var blevet initieret og formålet med forslaget på den måde forfejlet.

Der kan ikke være tvivl om for venstre, at socialdemokratiets antiinflationforslag umuligt kan stå alene. Hvis tanker af den art skal bringes ud i virkeligheden, så må der et meget kraftigt supplement til i form af en finanspolitisk stramning af tilsvarende omfang, men det var jo ikke akkurat socialdemokratiets mening, da man lancerede tanken i sommer. Jeg har nok hørt her fra den socialdemokratiske ordførers side, at man er parat til at forhandle om en vis finanspolitisk stramning i forbindelse med sit forslag, men jeg vil gerne knytte den kommentar til det straks, at det er jo ikke ligegyldigt, hvilket indhold man giver en sådan finanspolitik, hvis den samlede virkning skal være tilfredsstillende.

Det interessanteste moment efter min mening i forbindelse med debatten om socialdemokratiets forslag er imidlertid den principielle accept, der heri ligger fra socialdemokratiet af, at indgreb i pristalsmekanismen igennem påvirkning af varepriserne er mulig. Det ville i givet fald forudsætte en ændring af pristalslovgivningen, som i dag rummer bestemmelser, der sigter mod at neutralisere virkningen på forbrugerpriserne af offentlige tilskud. Det er næppe for meget sagt, at blot for få år tilbage ville et forslag som det, socialdemokratiet fremsatte i sommer, være blevet betegnet som pristalsfusk. Jeg skal ikke undlade at hilse med tilfredshed, at man nu ser knap så formelt på disse før så hellige køer omkring beregningen af pristallet.

Regeringens indbydelse til en indkomspolitik har været kendt siden den 22. september, hvor den blev forelagt parterne på arbejdsmarkedet. Det var alvorlige hensyn til disse parter på arbejdsmarkedet og deres fremtidige forhandlinger, som bød, at indholdet af regeringens samlede plan nødvendigvis ikke kunne være kendt af offentlige-